

Suf. 71

Frieri och Bröllop.

Vår och hur ungdommar av skilda
kön blev bekant med varandra,
var ju lifligt olika. Det blev många
gångar bekantskap mellan en pige
och en dräng som tjänte på
samma plats, eller även i samma
by. Vidare kunde de träffas på en
marknad, exmp. Karlstuna löv-
marknad, där har många bekant-
skaper gjorts under ärens lopp.

Och detta kunde ske varhelt yng-
dommar var församlade. Samman-
komster, mellan flickor och pojkar,
ansågs åtminstone av de äldre
som oanständigt, de hade tydligen
glömt bort sin egen ungdom.

De yttre egenskaperna var det nog

i regel uttändat som spelade rollen,
ty man hörde ofta uti bland folk
att det talades om att hon hade
en så grann fästman, men att
hon hade en sådan grann fäst-
mö". Och även ungdomarna
sig emellan hade samma åsikt.
Men en del föredrog att motstå
var lång sak och kraftigt byggd,
om det var fråga om en man,
var det en flicka skulle hon vara
mjuk, smidig och med
vackra tänder, samt för öfrigt
gladlynt, ja det var ju olika
tycker och smak, vad beträffar
inre egenskaper villi ju var
och en välja en godhjärtad
arbetssam bidragare genom livet.

J^y många fäse spelade ju de chromiska omständigheterna en betydande roll särskildt då bland bondeståndet. De som hade pengar var ju mest eftertraktad. Men det var ju de som föredrog en vackert utseende framför rikedom. så det blev ju ovänshap mellan främlingar och giflasourerna barn. Främlingarna tyckte ju än det var skandal om deras dötter eller som gifta sig med någon som inte var jämnställd med dem själva. Gåvor före föresat förskott nog, då de unga träffats på en marknad till exempel, där fanns ju en hel del saker att köpa. Bland annat ringar, som den

manliga ungdommen föräade
sin nyvunna flicka. Det var ju
ingen dyrbar ring men den
var lika kärkommen ändå. Om-
rådet inom vilket man sökte sin
tillkommande var ej begränsat,
det hände ofta att ^{de} gifta sig med
någon från en grannsocken. I
vår by var ej någon besläktad
så vitt jag vet. Föräldrarnas sam-
tycke till dotterns eller sonens
giftsmål var i många fall
avgörande, men inte alltid.
Det fanns den dotter eller son
som följde sitt hjärtas val oavsett
vad föräldrar tyckte. Hektiska,
och grannar hade ingenting att
säga till om i den frågan.

Så det förhållande som, där för-
äldrar tvingat sina barn, att gifta
sig mot sin vilja, är nog riktigt,
det har då varit på så sätt att
matparterna varit förmögna, men
det har visat sig att det inte alltid
 varit så lyckligt, det har i många
fall till varit varit och sorg.
Äktenskapsförmedlare, s. h. bönen
forms ju, det kunde vara både
män och kvinnor. Bönen
uppgift var att sammanföra
två ungdomar som det språk
på förhand tyckt om varandra
men som många ^{gångar} på grund av
dåtidigt blyghet inte närmast sig
varandra. Så skulle ju bönen
framkalla både egenskaper och

och andra förmåner, då han eller hon,
talade på tu man hand med någon
~~av~~ de två ungdomarna det är
fråga om. Det tillgick på samma
sätt vid samtal med respektive
föräldrar. Som erövning skulle
början om det var en man
ha en finskista, var det en kvin-
na skulle hon ha en "särk" i
(linne). Huru friskt tillgick är väl
att säga, de träffades och började
sällskapa med varandra, samt
efter en tid besöka varandras
hem och låsa känna sina blivande
svärföräldrar och släktingar. Gärns
före friskt förkom nog ibland
men av helt obetydlig art. Efter
bekantskapen fick ju fästningen mot-

Taga gåvor av fästmannen särskilt då
vid födelsedagar och även i julklapp.
De bestod av olika saker en minnes-
ring, eller en svampdosa som
användes då de gick i kyrkan, de
var försedda med en liten svamp, som
skulle dränkas in med något
slags luktvatten, vilket bibehöll
sin lukt i långa tider, då dosan
var försedd med lock. Det var
tillräckligt vanligt att svamp-
dosor gick från den ene till den
andre, att lukta på, när dom
satt i kyrkan. När sedan tiden
för bröllopet var bestämd blev det
ju brudgåva ifrån fästmannen,
och den bestod ju av en rittkekläd
en huvudduk, häsar användes ju int

på den tiden. Dessa handdukar
voro mycket vackra en del var gula
andra lila, samt många andra färger.
Pralmbok erhöles ju också som brud-
gåva, men de skulle ju vara mera
uttrökta än vanligt. På dessa brud-
gåvor förvarades med särskild om-
sorg både till ordning, efter hypho-
tesöket, som de ju i de flesta fall
användes, lindades silkehanduker in
i vitt därtill avsett silkepapper.
Till nästa gång den skulle använ-
das, även pralmboken förvarades
väl inlagd i papper. Om utdeland
av s.k. "fiareklunk" är obekant,
liksom frågor rörande fiarier i
öfrigt. Hemgiften bestod i regel av
särslinne, handdukar m.m. ut

hemvänt, i många fall av den blivande
brudens själv. Vidare bestod hemgiften
av hemvärda sängtäckan i olika mönster
och färger, samt icke sällan av en
bra mjölkko då det var fråga om
bondeståndet. Det förekom att fästnings
flickbekanta utförde sömrad och brod-
ries till sängtäcktyger. Vad beträffar
möhijpa och svursesa så förekom
det också ibland. Möhijpa anord-
nades av fästnings flickbekanta, det
skulle vara krällen för bröllopet.
Fästning ombads av en flickbekant
att komma till henne på krällen,
det skulle ju bli en överraskning.
Flickorna hade dukat kaffebordet
och gjort alla förberedelser klara.
De skulle bland annat blå ut

sig, så ingen skulle förra igen
dem. När så gästen kom skulle
de ta emot henne på detta sätt.
Det blev alltid trevligt vid dessa
möten. För svensken stod
fästmannens bekanta i spetsen, och
det var kanske något annat inlägg
i den festen, men de brukade
avläpa trevligt över de. När bröl-
lopsgästerna samlades i brudens
hem. Hus man togade till bröllops-
gården vet jag däremot inte
så något sådant ej förekommit
i vår by. Det var vanligt att
bännekar bjöds till bröllopet, gästerna
bjöds munthigen genom bud av
dräng eller piga, bjudning med
kort förskott ej på den tiden.

Det var vanligt med efterkalas,
då bjöds både gamla och unga,
men endast de som ej varit
med på bröllopet. Där var mat
och dryck av alla de slagur,
så det var inte att undra på
om folk gladdes, långa tider
i förväg angående denna
efterkalas, det var ju ovanligt
med så mycket och god
mat, som ju alltid fanns då,
vid dessa tillfällen.